

Bože můj, proč?

Rožnov, Střítež: Velký pátek 25.3.2016

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 22, 1 – 22

Text: Ř 8, 32 *On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal.*

Včera jsme si čtením pašijního příběhu připomenuli drama velkopáteční tragédie – Ježíšovu smrt na kříži. Ale, upřímně řečeno, koho dnes ještě Kristova smrt trápí? Koho to zajímá? Koho Ježíšova smrt bolí? Nesrovnatelně víc nás děsí smrt našich příbuzných, smrt lidí blízkých, smrt přátel a známých. Smrt lidí, žijících dnes a kolem nás. Děsí nás smrt obětí teroristických útoků. To se nás dotýká. Lidé, kteří někam cestovali a už se domů nevrátí. To je smrt, která zdrcuje. Kterou dovedeme Bohu vyčítat, protože je to smrt zákeřná a nevypočitatelná. A ptáme se: „Bože, proč? Proč jsi tam v té chvíli nebyl a něco proti tomu neudělal? Proč se to muselo stát?“ Takové tragédie, neštěstí a násilí nás opravdu trápí a děsí. Ale smrt Ježíšova? Cítí ještě dnes někdo zármutek nad Ježíšovou smrtí? To se nás přece už nijak netýká. Mnohem bytostněji a osobněji vnímáme smrt našich blízkých, ztrátu milované osoby, smrt dítěte. Ale smrt Ježíšova? Co má s námi společného?

Možná, že toho společného je víc než si myslíme. Vždyť Ježíš, ve chvíli, kdy nevinně umírá, se ptá právě tak stejně, jako se ptáme my, nebo jako se mohou ptát pozůstalí po obětech teroristických útoků: Bože můj, proč? Proč se to stalo? Proč jsi mě opustil? Nemáme důvod nevěřit, že tu otázku myslí Ježíš opravdu vážně. Že opravdu v té chvíli neví, proč ho Bůh opustil. Zlehčovali bychom Ježíšovu oběť, kdybychom jeho otázku nebrali vážně. Ježíš, kterého jsme dosud slyšeli říkat, jak ho nebeský Otec vždycky slyší nebo dokonce, že Otec a Syn jedno jsou, tento Ježíš se nyní modlí a přitom vyslovuje tu hluboce lidskou otázku, otázku člověka zoufale volajícího z hlubin bezedných. „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Bratři a sestry, Boží syn se tak ponížil, tak se stal člověkem, že má i přesně tu samou lidskou zkušenost, kdy neví, proč Bůh něco dopustil. Má tu trýznivou zkušenost s mlčícím Bohem. A když z kříže volá „žízním“ tak v tom slyšíme tu žalmistovu žízeň po živém Bohu, jako když laň dychtí po bystré vodě. Proč Ježíš musel podstoupit tuto šířavou opuštěnost vlastním nebeským Otcem?

V případě nás lidí si možná dovedeme představit, proč zakoušíme opuštěnost Bohem. Protože nikdo z nás nemáme na Boží přítomnost samozřejmý nárok. Ani tzv. nevinné oběti nemohou automaticky počítat s tím, že Bůh je vždycky a všude ochrání. Vždyť my jako lidé v životě sami Boha častokrát opouštíme a nestaráme se o něj. Proč by nás tedy měl Bůh chránit? V případě nás lidí se to přece dá pochopit, proč nás Bůh někdy nechá na pospas řádicím živlům zla. Ale proč opustil svého jediného Syna, který dnem i nocí plnil vůli svého nebeského Otce? Ještě v getsemanské zahradě Ježíše posiloval Boží anděl, ale teď ve chvíli smrti, když umírá na kříži, cítí, že Otec od něj dal ruce pryč. Že ho zcela opustil. Visí na kříži, kam ho dovedla poslušnost svému Otcovi a ve chvíli, kdy bezezbytku splní Otcovu vůli, Otec ho opouští. A Ježíš ten hořký kalich musí dopít už sám. Tu je zcela namísto otázka: „Bože můj, proč? Proč jsi to nechal zajít tak daleko?“

A to je, bratři a sestry, ta chvíle, ten styčný bod, kde se nás Ježíšova smrt velmi osobně dotýká. Bůh neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal. Tak jsme to četli. Bůh Otec opustil Ježíše kvůli mně i kvůli tobě. V Janově evangeliu čteme podobně: Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna lidem všanc. A výsledek? Dar Boží lásky teď visí přibitý na kříži. Bůh opustil svého Syna, protože ho dal lidem. vzdal se ho ve prospěch lidí. Na důkaz své lásky. Ježíš přišel na svět jako ztělesnění Boží lásky. Ale lidé tento dar zavrhl. Vadilo nám, že tato láska chtěla být našim králem. Lidé nesnesli vládu lásky. Neslučovala se s našimi choutkami a plány. Láska nám totiž mnohokrát překáží v našich záměrech. Ani dnes se nám Ježíš nehodí do krámu. To, co spáchali tenkrát kněží a zákoníci, to činíme všichni bez rozdílu dodnes. Odmítáme jít Ježíšovou důslednou cestou lásky. Odmítáme její nárok. Nechceme, aby námi za všech okolností vládla láska. Vadí nám to

v prosazování naší vlastní vůle či spíše zvůle. Říkáme si, ano, láska je krásná věc, ale někdy se musí také odložit stranou, protože je nepohodlná. Protože pravá láska je trpělivá, laskavá, nehledá svůj prospěch, nepočítá křivdy, ať se děje cokoli, láska vydrží... Proto se nám občas nehodí. Proto se jí snažíme vyhnout, odstranit ji z cesty. Snažíme se ji zlikvidovat. Zabíjíme lásku sami v sobě. Jinými slovy: Křížujeme Krista ve svém srdci.

Jak se to stane? Velice snadno. Někdy stačí i původně malicherný spor, stačí trochu lidské pýchy nebo ješitnosti, a už se nám nehodí jít k bližnímu cestou lásky. Pak říkáme, k čertu s láskou, na kříž s ní, a jdeme a hádáme se a urážíme a na lásku kašleme a pliváme jí do tváře. Když nám s někým dojde trpělivost, ostrými slovy nadávek šleháme jako bičem, s každým slovem roste počet ran a my ubíjíme v sobě poslední zbytky lásky. Když máme možnost výběru, tak často raději popustíme uzdu tomu zloduchu Barabášovi, který dřímá i v nás a dáme mu volnost a přednost před Ježíšem v našem srdci. A lásku pověsíme na hřebík. Lépe řečeno, přitlučeme ji hřebem na dřevěný trám tak, aby nám už nemohla mluvit do našeho života. A tak v našich mezilidských vztazích, v našich svárech, bitvách, hádkách a nenávistech zůstává Ježíš přikovaný na kříži, protože my jsme ho tam „uklidili“, aby nám do našich bojů a svárů nemluvil. Křížujeme Krista pokaždé, když zraňujeme a nemilujeme bližního svého. Jistě, že i my lásku uznáváme, ale nesmí mít navrch. Běda, když si na nás dělá absolutní nárok. Když se prohlašuje králem. Když chce převzít plnou kontrolu nad naším životem. Protože pak bychom museli vždy odpustit, musela by ustát naše nenávisť a z ní plynoucí všelijaké rozbroje. Bratři a sestry, nezbyvá nám, než si otevřeně přiznat, že jsme často docela rádi, že Ježíš skončil na kříži. Protože i nám byl a je nepohodlný. I my jsme v tom davu, který křičí: Na kříž s ním!

A Ježíš z kříže vidí to lidské běsnění a nechápe, protože to pochopit nelze. Ptá se, Bože můj, proč? Proč jsi mě vydal na pospas člověku? Nelze pochopit lidskou zřůdnost. Ale stejně tak nelze pochopit ani lásku Boží. Na tu otázku „proč“ lze snad odpovědět jen zcela prostě. Boží láska k lidem je prostě silnější než lidská nenávisť. Ježíš tuto převahu Boží lásky demonstruje i na kříži, když prosí: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. Bůh touží vyznat lidem svou lásku i za cenu, že toto vyznání bude lidmi pošlapáno, umlčeno na kříži, utopeno v potocích nevinné krve a přehlušeno válečným běsněním. Vkrádá se ale pochybnost: Není tedy nakonec lidská zvůle a nenávisť přece jen silnější než láska? Tuto pochybnost musíme nyní skousnout a vydržet. Ale nebojte se, nebude to trvat dlouho. Jasně do celé věci přinese už nedělní ráno.

Modlitba: *Bože náš, proč jen jsme tě opustili? Vyznáváme, že i my patříme v ten dav, který volá: „Ukřižuj!“ Odpusť nám i přesto, že často dobře víme co činíme. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Modlíme se, Pane, za tento svět. Za svět plný násilí a bolesti. Za svět rozdělený na bobaté a chudé, na mocné a slabé. Za svět, který se nedokáže usmířit a domluvit. Pane, jak ty tím trpíš! Modlíme se za naši společnost, která převrací tebou dané hodnoty, společnost, která sama chce rozhodovat o tom, co je dobré a co zlé a nechce respektovat tvůj zákon. Sama tím trpí a ty s ní. Modlíme se za naše rodiny, za naše všelijak pokřivené vztahy, za rodiny, v nichž vládne násilí, strach, nenávisť, neochota odpustit. Způsobujeme si tak utrpení, které bolí i tebe. Modlíme se za nás, kteří druhé soudíme a sebe litujeme, kteří hledáme pro sebe vysvobození a pro druhé se nedokážeme obětovat. Zatímco ty trpíš za nás. Modlíme se za církev, za všechny její selhání, která tebe před světem znevažují a činí nevěrohodným. V našich nesvárech a bojích jsi zabynul. Slituj se nad námi hříšnými a dej nám z Ducha svatého sílu jít za Tebou. Amen.*